

Utviklingsstøtte gjennom foreldre

Haldor Øvreide & Reidun Hafstad | Foreldrefokusert arbeid med barn Cappelen Damm
Høyskoleforlaget, 233 sider

NYTTIG BOK: Vår anmelder hadde spesielt utbytte av å lese om hvordan man kan hjelpe foreldre til å flytte fokus fra ytre atferd til en forståelse av hvorfor barnet handler som det gjør.

Illustrasjon: YAY Micro

Denne boken er en videreføring av *Foreldrefokusert arbeid med barn* (1998), og tar utgangspunkt i det naturlige utviklingsstøttende samspillet mellom foreldre og barn der betingelsene for utviklingsstøtte er normalt gode. Elementene i utviklingsstøttende samspill beskrives grundig og godt, og gir retningslinjer for hva som kan være til hjelp når samspillet mellom barn og omsorgspersoner ikke fungerer utviklingsfremmende.

I foreldrefokusert arbeid med barn er siktemålet å hjelpe foreldrene til å observere, tolke, støtte og beskytte barnet. Forfatterne har et relasjonelt perspektiv på barns utvikling, og bygger på teorier av bl.a. Stern, som beskriver øyeblikkene samspill foregår i. Forfatterne tar også inn begreper som oppmerksomt nærvær og mentalisering når det gjelder hvordan foreldre kan gi barna sine nødvendig utviklingsstøtte. Barnet må forstås «innenfra», som et intensjonelt, opplevende og kompetent vesen helt fra starten.

Forfatterne tar for seg ulike perspektiver på hvordan hjelpere i samarbeid med foreldrene kan etablere en felles forståelse av barnet. De vektlegger betydningen av at foreldrene har en opplevelse av autonomi i forhold til barnet sitt, og at de selv kan påvirke barnets situasjon. Dette er i motsetning til der foreldre eksempelvis opplever at det er skolens ansvar at barnet er utagerende, eller at foreldrene ønsker at hjelperen skal behandle eller «fikse» barnet.

De vektlegger betydningen av at foreldrene har en opplevelse av autonomi i forhold til barnet sitt, og at de selv kan påvirke barnets situasjon

Boken er ikke skrevet spesielt med psykologer som målgruppe, men for alle som arbeider med barn i vanskelige livssituasjoner. Mange av eksemplene er hentet fra arbeidet med foreldre eller fosterforeldre henvist av barnevernet. Jeg opplever imidlertid at boken er relevant også for psykologer som arbeider med barn og deres foreldre i andre sammenhenger. Selv hadde jeg spesielt utbytte av

kapitlet om hvordan en kan arbeide systematisk med å hjelpe foreldre til bedre å kunne mentalisere sitt barn, og å flytte fokus fra ytre atferd til en forståelse av hvorfor barnet handler som det gjør.

Forfatterne beskriver godt hvordan trinnvis kan gå frem for å ivareta alliansen med foreldrene og bekrefte deres opplevelse av barnet, mens det samtidig arbeides systematisk for å utvide deres forståelse av barnet og hvordan foreldrene selv kan bli agenter for endring.

Som en rød tråd gjennom boken fremkommer en dyp respekt for barnet som et kompetent individ, men som også er sårbart i sin avhengighet av omsorgspersonene. Det formidles tydelig hvordan hjelperes respektfulle og empatiske holdning til foreldrene er nødvendig for endring til et mer utviklingsstøttende samspill. Samtidig understrekes det at foreldre er i en maktposisjon overfor, og det er et eget kapittel i boken om foreldreskap og etikk.

Boken gir mange viktige perspektiver på barns utvikling og hvordan endring kan skje også der samspill kan synes fastlåst.

Anmeldt av Solveig Gjems, psykologspesialist, seksjon for psykosomatikk og CL-barnepsykiatri, Oslo Universitetssykehus